

Svenskt välstånd har i hög grad byggts på banbrytande innovationer som ofta har blivit exportsuccéer, men var har de uppstått?

För att få reda på detta har Svenska Uppfinnareföreningen på Örjan Strandbergs och Stockholms Innovatörskrets initiativ finansierat och låtit utreda saken. I rapporten har tekn. Dr. Christian Sandström, Chalmers Tekniska Högskola, sammanställt var 100 av Sveriges främsta innovationer genom tiderna har uppstått. Rapporten är framtagen av Reforminstitutet i samarbete med forskningsinstitutet Ratio.

TEXT & FOTO: Franz Smidek

Var skapades Sveriges 100 främsta innovationer?

INNOVATIONER ÄR CENTRALA både för ekonomisk tillväxt och för ökad produktivitet. Mycket av Svenskt välstånd bygger på banbrytande innovationer som ofta har blivit exportsuccéer. Frågor om hur staten ska stödja innovationer har stor betydelse när politikerna ska forma forskningspolitik, välja prioriteringar och allokera resurser.

I rapporten "Var skapades Sveriges 100 främsta innovationer" har Christian Sandström med utgångspunkt från de mest kända innovationerna undersökt hur stor andel som kommit fram från 1) enskilda uppfinnare/näringsidkare, 2) universitet, högskolor eller forskningsinstitut och 3) utvecklingsarbete inom ramen för anställning vid större företag. En lista som inno-

vations- och tidsmässigt sträcker sig från Christopher Polhem och hans Polhemsknut 1690 fram till Daniel Ek och Martin Lorentzons Spotify 2006, det vill säga en tidsperiod på drygt 300 år.

Fördelning

Studien visar att 47 procent av innovationerna har skapats av uppfinnare som är anställda vid företag. Enskilda uppfinnare svarar för 33 procent, medan akademiska institutioner står för resterande 20 procent. EN förklaring kan vara att större företag lägger mer pengar på utvecklingsarbete än övriga aktörer i samhället. De har också större teknisk kompetens, marknadskännedom och tillgång till kapital.

Studien visar också att de enskilda upp-

finnarnas roll har blivit mer framträdande under de senaste decennierna.

Resultaten skiljer sig mellan olika branscher. Inom medicin och hälsa är universiteten viktiga innovationskällor. De står för hela 56 procent av innovationerna. Inom andra branscher som verkstad, bygg, telekom och IT står däremot privata företag och enskilda uppfinnare för mer än 90 procent av innovationerna.

"Ingredienser för innovation"

I studien framhålls att de ingredienser som krävs för en innovation är någon typ av tekniskt eller produktmässigt kunnande. Det behövs en viss marknadskännedom och närhet till användarna.

Dessutom krävs det en stor portion av

Forts på sid 38

DET MÅSTE TILL! Enligt Christian Sandström, som skrivit rapporten, är det tekniskt kunnande, marknadskännedom, kapital och oberoende som krävs för att banbrytande innovationer ska uppstå.